

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

06

Ročník XVI.
jún 2022

HĽADÁME RIEŠENIA NA ZMIERNENIE DOPADOV PROTIINFLAČNÉHO BALÍČKA

strana 4 - 5

SAMOSPRÁVA

V uliciach pribúdajú bezbariérové prvky
pre nevidiacich a slabozrakých.

Strana 7

INFORMUJEME

Obyvatelia môžu využiť terénne sociálne
služby, ktoré pre nich zabezpečujeme.

Strana 8

ZAÚJALO NÁS

V mestských lesoch stúpol počet
medveďov za 10 rokov až trojnásobne.

Strana 12

Oheň mieru už svieti na Slovensku

V Ríme neďaleko oltára Ara Pacis, ktorý je zasvätený bohyni mieru Pax, sa 30. mája 2022 rozhorel oheň pre EYOF Banská Bystrica. Organizátori Európskeho olympijského festivalu mládeže ho následne previezli z talianskej metropoly do mesta pod Urpínom, odkiaľ bol rozposlaný do slovenských miest a obcí. V dejisku EYOF-u sa potom naplno rozhorí počas slávnostného otvorenia najväčšieho multišportového podujatia v histórii Slovenska.

Slávnosť vyslania ohňa sa uskutočnila v Ríme 55 dní pred začiatkom EYOF-u pri oltári, ktorý dal postaviť cisár Augustus na oslavu mieru v celej Rímskej ríši. Na špeciálnej oslave mieru sa stretli zástupcovia Európskych olympijských výborov, Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV), Talianskeho olympijského výboru, organizačného výboru EYOF Banská Bystrica 2022 i mesta Rím. Prezident Európskych olympijských výborov Spyros Capralos pred slávnostným vyslaním ohňa na mierovú púť, odovzdal prezidentovi SOŠV Antonovi Siekelovi i prezidentovi organizačného výboru EYOF a primátorovi mesta Jánovi Noskovi pozlátenú sochu olivovníka ako symbol mieru a priateľstva. „Som si istý, že po úspechu nedávneho zimného EYOF-u vo Vuokatti všetci zdieľate moje nadšenie z toho, čo nás čaká v júli v Banskej Bystrici. Zakaždým, keď organizujeme toto magické podujatie, zapalujeme plameň mieru ako maják nádeje a optimizmu pre ľudí v celej Európe,“ povedal prezident Európskych olympijských výborov Spyros Capralos.

Vyslanie ohňa ako posolstvo

Oheň mieru pre EYOF nadobúda tentokrát ešte väčší význam, keďže vo vojnovom konflikte na Ukrajine nič nenasvedčuje jeho koncu. „Kríza zostáva v popredí záujmu nás všetkých a každý deň sa modlíme, aby sa

Zdroj: Tím EYOF

mier čoskoro vrátil. Prostredníctvom športu môžeme a musíme naďalej ísť spoločnosti príkladom. V konečnom dôsledku nás budú definovať naše činy. Som hrdý na to, ako sa európska olympijská rodina a najmä Slovensko pevne postavili na stranu solidarity s Ukrajinou,“ doplnil Spyros Capralos. Vyslanie ohňa na cestu do Banskej Bystrice je pre celú Európu posolstvom, že prostredníctvom športu sa môžu jej obyvatelia naučiť žiť v mieri a bratstve, a zabezpečiť lepší zajtrajšok pre mládež. Podľa prezidenta SOŠV Antona Siekela je to tiež ďalší významný míľnik v prípravách na EYOF: „Je pripomenutím, že sa blížíme do záverečného finišu pred začiatkom tohto multišportového podujatia. Oheň sa po ceremónii v Ríme vydal na púť po mestách a obciach našej krajiny, aby pripomenul nielen blížiaci sa športový festival mládeže

v Banskej Bystrici, ale aj olympijské hodnoty a myšlienky mieru a bratstva.“

Podujatie s neopakovateľnou atmosférou

Európsky olympijský festival mládeže sa uskutoční od 24. do 30. júla tohto roka. Na stredné Slovensko pricestuje takmer tritisíc účastníkov zo 48 európskych krajín, ktorí budú súťažiť v desiatich športoch. „Som veľmi rád, že EYOF bude práve v Banskej Bystrici. Je to pre nás česť, a ako Európske mesto športu 2017

sa zhostíme neľahkej úlohy, ktorá nie je len výzvou, ale predstavuje aj veľký záväzok,“ povedal primátor Ján Nosko. Oheň mieru, priamo z Ríma, priniesla bronzová olympijská medailistka v streľbe Danka Barteková.

Pochodeň s ohňom putuje už po Slovensku

V Parku pod Pamätníkom SNP bol oheň 1. júna 2022, počas Olympijského dňa, vyslaný na púť do slovenských miest a obcí. Do Banskej Bystrice, dejiska podujatia, opäť dorazí 24. júla tohto roka, kedy sa oficiálne začne Európsky olympijský festival mládeže. „Podujatie sa bude niesť v duchu olympijských hodnôt, ktorými sú fair play, priateľstvo, výnimočnosť a rešpekt,“ uviedol Peter Hamaj, riaditeľ organizačného výboru EYOF-u.

Tím SOŠV a EYOF

Vedomostný kvíz

Ani v júnovom čísle Radničných novín nevynecháme súťažné otázky o Európskom olympijskom festivale mládeže. Už na budúci mesiac privítame v našom meste účastníkov EYOF Banská Bystrica 2022. Vecné ceny s lohom multišportového podujatia môže v každom kole vyhrať vždy len jeden súťažiaci, ktorý správne odpovie na všetky tri otázky a bude vyžrebovaný. Držíme vám palce!

1. Kto zo slovenských športovcov pri-niesol z Ríma do Banskej Bystrice olympijský oheň?

- a) Danka Barteková
- b) Peter Sagan
- c) Matej Tóth

2. Organizátori EYOF-u predstavili dobrovoľnícku hymnu Európskeho olympijského festivalu mládeže. Pod koho taktovkou vznikla?

- a) skupiny Desmod
- b) dobrovoľníčky Kristíny
- c) speváka Petra Cmorka

3. Účastníci EYOF-u predvedú svoje športové výkony v atletike, basketbale, bedminton, cyklistike, hádzanej,

plávaní, športovej gymnastike, tenise a volejbale. Ktorá bude posledná, desiata disciplína?

- a) box
- b) moderný päťboj
- c) džudo

Odpovede v tvare napr. 1a, 2b, 3c nám posielajte e-mailom na radnickenoviny@banskabystrica.sk, príp. poštou na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica. Nezabudnite pripísať svoje kontaktné údaje a heslo: „vedomostný kvíz“. Odpovede z júnového vedomostného kvízu nám posielajte najneskôr do 1. júla 2022.

Výhodnotenie májového kvízu: správne odpovede sú 1b, 2c, 3a. Výhercom sa stáva pán Chmelík. Gratulujeme. red

Informácie z mestského úradu

01. V meste pribudne vyše 170 polopodzemných kontajnerov

S cieľom priniesť modernú, estetickú a efektívnu zmenu v oblasti zberu komunálnych odpadov, prichádza Banská Bystrica s pilotným projektom polopodzemných kontajnerov vo vytýpaných mestských častiach. Prvé z nich by mali byť v spolupráci so zmluvným partnerom mesta, spoločnosťou Marius Pedersen, a. s., zabudované v lokalite Radvaň, Kráľová a Pršianska terasa na prelome leta a jesene tohto roka. Pôjde o 171 kontajnerov, ktoré budú umiestnené na 23 stojiskách. Po ich osadení by sa mal zlepšiť aktuálny stav, ako aj estetický vzhľad. Mesto prijalo rozhodnutie, na základe ktorého bol pôvodne plánovaný typ polopodzemných nádob okrúhlejší základne nahradený štvorcovou, čím dôjde k úspore približne 15 parkovacích miest. Zároveň vznikol v daných lokalitách priestor pre vytvorenie ďalších 16 nových parkovacích miest. Jeden polopodzemný kontajner nahradí zberovou kapacitou šesť bežných kontajnerov, zaberá menšiu plochu, dochádza v ňom k vyššiemu zhrnutiu odpadu a umiestnením pod zemou sa znižuje intenzita jeho biologického rozkladu spojeného so zápachom.

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

02. S revitalizáciou vnútrobloku v Sásovej ideme do finále

Multifunkčná plocha pre hádzanú a basketbal, ihrisko s fitness prvkami, parkourové, petangové i minidopravné ihrisko, steny na kreslenie pre deti, pingpongový a šachový stôl, tenisový kurt, plocha pre skok do piesku či exteriérová školská trieda. Všetky tieto moderné športoviská budú môcť čoskoro naplno využívať malí, ale aj veľkí Banskobystričania a Banskobystričanky. Zrekonštruovaných bolo vyše štyritisíc štvorcových metrov chodníkov a spevnených plôch, vrátane vstupov do bytových domov. Upravené boli aj pôvodné strmé sklony na hlavnom chodníku tak, aby

mali uľahčený pohyb cyklisti, osoby so zníženou pohybovou schopnosťou, ale aj mamičky s kočíkmi. Pribudli nové inteligentné lavičky, odpadkové koše, stojany na bicykle či verejné osvetlenie. Vnútroblok v Sásovej bude odozvaný do užívania začiatkom júla 2022.

red

03. Komunálne a župné voľby budú 29. októbra

Voliči na Slovensku pôjdu najbližšie k volebným urnám v poslednú októbrovú sobotu tohto roka. Na jeseň si budú vyberať v mestách primátorov a v obciach starostov, ako aj poslancov mestských a obecných zastupiteľstiev. Súčasne sa budú voliť i predsedovia samosprávnych krajov a poslanci krajských zastupiteľstiev. Župné a komunálne voľby sa uskutočnia v rovnakom termíne po prvýkrát, ich spojením sa očakáva vyššia volebná účasť.

red

Foto: MdB BB

04. Európska Fuggerovská cesta spája a inšpiruje

V dňoch 16. až 21. mája 2022 sa zástupcovia mesta Banská Bystrica, Oblastnej organizácie cestovného ruchu Stredné Slovensko (OOCR SS) a Krajskej organizácie cestovného ruchu – Banskobystrický kraj Turizmus, zúčastnili na pracovnej ceste do nemeckého Augsburgu. Zameraná bola na prehĺbenie spolupráce v rámci medzinárodného projektu Európska Fuggerovská cesta (EFC) a na rozvoj geomontážnych produktov cestovného ruchu, ako aj prírodného turizmu. S predstaviteľmi združenia Regio Augsburg zhodnotili uplynulé obdobie poznačené pandémiou, hovorili o nových projektoch jednotlivých partnerov a analyzovali zmeny dopytu i prístupu k destinačnému manažmentu a úlohe organizácií, ktoré ho zabezpečujú. Súčasne sa oboznámili s dočasnou expozíciou „Fuggerei Next 500“, ale aj s unikátnym konceptom sociálneho sídliska Fuggerei, ktoré funguje už vyše 500 rokov. Rovnako i so sieťou vodných kanálov ako jedinečným systémom udržateľného vodného hospodárstva, ktorý začali budovať v Augsburgu už v 14. storočí a od roku 2019 je zaradený do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Cesta priniesla nielen mnoho inšpirácií pre rozvoj produktov, ale aj príklady dobrej praxe pre sieťovanie lokálnych aktérov cestovného

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

JÚN 2022

ruchu a dohodu o spoločnom postupe pri propagácii projektu, jeho partnerov a spoločnej baníckej histórie. Zároveň sa účastníci s partnermi v Augsburgu dohodli na spoločnom stretnutí v Banskej Bystrici v septembri 2022. Mesto pod Urpínom a OOCR SS im predstaví pamiatky mesta a okolia s baníckou históriou so zameraním na Thurzovsko-Fuggerovskú spoločnosť a jej pôsobenie v našom regióne. Banskú Bystricu minulý mesiac úspešne reprezentovali aj školáci zo ZŠ Moskovská, ktorí boli v Augsburgu, v rámci študentskej mobility projektu Erasmus, na medzinárodnom stretnutí žiakov základných a stredných škôl.

Oddelenie cestovného ruchu, MsÚ BB

05. Tohtoročné Dni mesta budú happeningom

Okolo 100 rôznych podujatí v rámci štyroch dní na viac ako 30-tich miestach. Takto budú vyzeráť Dni mesta, počas ktorých budete môcť zažiť Bystricu tak, ako nikdy predtým. Podujatie, ktoré už tradične štartuje Kultúrne leto, potrvá od 16. do 19. júna 2022. Obyvatelia, ale aj návštevníci mesta sa môžu tešiť na pestrý kultúrny program, ktorý bude sprevádzať hudba, tanec, spev, rôzne výstavy, vernisáže, workshopy, aktivity či zaujímavosti. Dejiskom bude Námestie SNP, Národná i Lazovná ulica, ako aj okolité miesta. Hlavným cieľom tohtoročných Dní mesta je, aby si Banskobystričania, ale aj návštevníci z iných miest či dokonca krajín odniesli nielen jedinečný zážitok, ale hlavne spoznali miesta, kde sa kultúra tvorí a prezentuje.

Oddelenie kultúry, MsÚ BB

Foto: Zsolt ES

06. Skrášlili sme okolie sochy Bela IV.

Revitalizácia plochy na Námestí Štefana Moyzesa spočívala v odstránení pôvodného podlažia a navození novej zeminy, do ktorej boli vysadené borievky, trávy a borovica. Následne pracovníci Záhradníckych a rekreačných služieb celú plochu esteticky zjednotili s okolím pomocou riečného štrku. Zámerom je poukázať v prvom rade na osobu Bela IV., výsadba nemá zatieniť význam tohto panovníka, ale len vhodne danú lokalitu esteticky doplniť. Výsledný efekt obnovy okolia sochy možno očakávať o niekoľko rokov, až keď borievky vytvoria zelený koberec, vyrastie tráva aj borovica.

ZAaRES

Dopady prorodinného balíka ovplyvnia aj financovanie nášho mesta

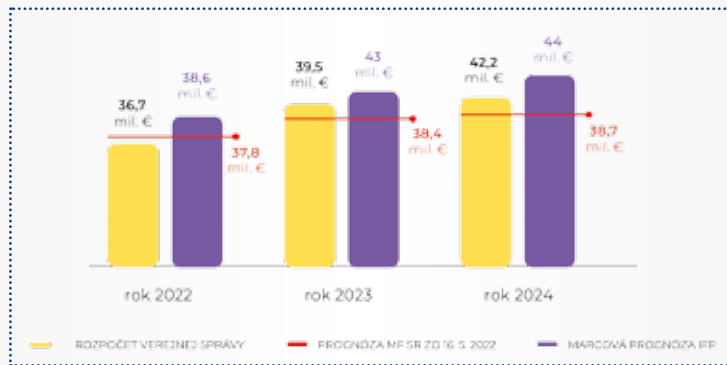
Protiinflačný balíček z dielne rezortu ministerstva financií vyvoláva vášne. Zo strany samospráv skôr negatívne, nakoľko finančná podpora rodinnej politiky spôsobí, že obyvatelia budú mať buď menej dostupné služby alebo zaplatia vyššie miestne dane a poplatky. Odhadovaný výpadok v stovkách miliónov eur ročne môže ohroziť fungovanie miest a obcí.

Najväčšie zdražovanie za posledné desaťročie, inflácia na úrovni takmer 12 percent, rastúce ceny potravín, energií, ale aj vyššie náklady na bývanie. Nárast cien sa vo všetkých smeroch podpisuje pod čoraz ťažšiu ekonomickú situáciu seniorov, jednotlivcov, samoživiteľov i rodín s nízkymi príjmami. Ministerstvo financií SR vidí pomoc pre mnohé rodiny v protiinflačnom balíčku, ktorý ešte v máji 2022 odsúhlasila vláda a v skrátanom legislatívnom konaní aj Národná rada SR.

Mestá a obce vítajú zámer na pomoc pracujúcim rodičom a nízkopríjmovým skupinám obyvateľov. Aj samosprávy sú však rovnako ohrozené infláciou či nárastom cien energií. Práve zvýšenie daňového bonusu bez kompenzácie bude mať negatívny dopad na výšku výberu dane z príjmu fyzických osôb. Jej podiel totiž predstavuje hlavný zdroj príjmov miest a obcí, ktoré budú musieť škrtiť a hľadať optimálne riešenia. Len v tomto roku sú očakávané výpadky vo výške okolo 240 miliónov eur počas dvoch rokov. Samosprávy už avizovali, že budú musieť pristúpiť k nepopulárnym opatreniam. Predstavitelia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS), Únie miest Slovenska (ÚMS) a Združenia samosprávnych krajov SK 8 preto vyzvali prezidentku Zuzanu Čaputovú, aby protiinflačný balík nepodpísala. Hlava štátu ho 7. júna 2022 vrátila späť do parlamentu na opätovné prerokovanie. Prorodinný balík vetovala v častiach týkajúcich sa opatrení, ktoré mali platiť od budúceho roka a podľa nej nespĺňajú dôvody na skrátané legislatívne konanie. Súhlasí pritom len s tými časťami, ktoré začnú platiť od 1. júla 2022 a poskytujú okamžitú pomoc. Ide o zvýšenie daňového bonusu pre dieťa až do výšky 70 eur a rovnako aj prídavku na dieťa na 30 eur mesačne.

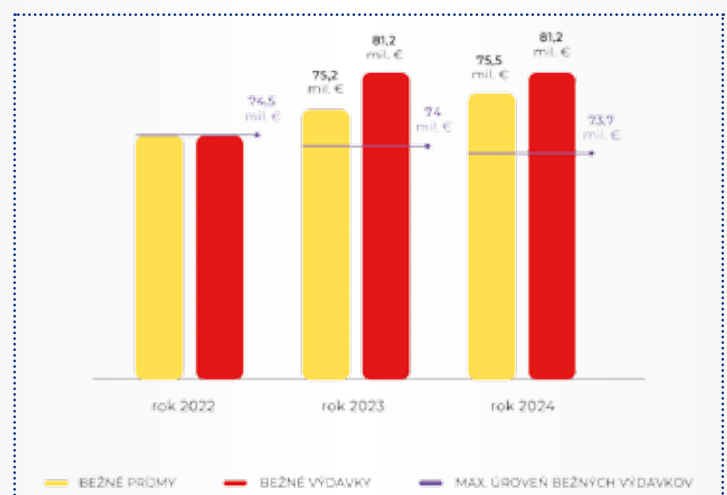
Pridali sme sa k protestujúcim mestám

Banská Bystrica považuje za správne, že štát rieši dôsledky zdražovania, nemôže sa to však realizovať na úkor samospráv, ktorým odčerpá zdroje na údržbu a rozvoj škôl, domovov sociál-

Prognóza vývoja podielových daní pre mesto Banská Bystrica na roky 2022 – 2024

ných služieb, jedální či výstavbu ciest. „Mestá a obce prídu o nemalé množstvo financií. Žiaľ, s cieľom zabezpečiť základné komunálne služby, budeme musieť pristúpiť k opatreniam, ktoré sa dotknú všetkých obyvateľov. Okrem toho sa spomalia investície, čo taktiež negatívne ovplyvní rozvoj nášho mesta,“ konštatuje primátor Ján Nosko. Značnú časť infraštruktúry, ktorú obyvatelia denne používajú, a na ktorú sa všetci spoliehajú v každodennej realite, financuje a udržiava práve mestská samospráva. Na protest proti schválenému protiinflačnému balíčku sa Banská Bystrica pridala k ďalším mestám a obciam, a stiahla vlajku mesta na Námestí SNP na pol žrde. „Žiadame štát, aby nás prizýval k legislatívnym procesom, ktoré sa nás bytostne týkajú, aby s nami komunikoval, a hlavne počúval naše argumenty. Bez vzájomnej komunikácie je nemožné, aby samosprávy fungovali dlhodobo a udržateľne v prospech svojich obyvateľov,“ povedal banskobystrický primátor.

Prognóza úrovne bežných príjmov a výdavkov mesta Banská Bystrica na roky 2022 – 2024

Nikto nehovorí o navýšených výdavkoch

Schválenie protiinflačného balíka stavia mestá a obce do situácie, v ktorej sú povinné na jednej strane pokrývať zvýšené výdavky spôsobené vysokým nárastom cien vstupov či s rekordnou infláciou, a na druhej strane budú mať podstatne nižšie príjmy, ako počítali. Zmrazený tak bude prirodzený nárast podielových daní, ktorý bol doteraz podmienený výberom daní z príjmov fyzických osôb. „Už na rok

2022 sa kreoval rozpočet veľmi ťažko. Nárast cien energií a palív, dopady covidu či novely zákona o financovaní školstva a zákona o sociálnych službách, výrazným spôsobom navýšili výdavky mesta. Legislatívne zmeny s negatívnym dopadom na príjmovú časť samospráv uprostred rozpočtového obdobia a pri vysokom náraste inflácie, nepovažujeme sa správne. Ďalšie dopady spôsobené zvýšením daňového bonusu a nekomunikovaním zo strany štátu znemožňuje udržateľné riadenie samospráv,“ hovorí Zuzana Detková, poverená vedením Ekonomického odboru MsÚ v Banskej Bystrici. Podobne ako ostatné samosprávy, aj mesto pod Urpínom bude hľadať úsporné riešenia. Týkať sa budú najmä prehodnotenia daňovej a poplatkovej politiky, zvyšovania poplatkov do školských a sociálnych zariadení, dotačnej politiky s dopadom na šport, kultúru či cestovný ruch. Dotknú sa aj obmedzenia údržby mestskej infraštruktúry a spomalenia investícií. „Rezort financií síce uvádza, že samosprávy dostanú v podielových daniach o 240 mil. eur viac,

o prudkom náraste výdavkov samospráv ale mlčí. Nevedie sa diskusia o tom, ako minimalizovať a z čoho platiť vysoké výdavky,“ konštatuje Zuzana Detková a dodáva: „Európska charta miestnej samosprávy je rovnocenná s úrovňou ústavných zákonov, no neustále sa porušuje. Samosprávy nevedia vykonávať svoju samosprávnú činnosť, pri finančnom plánovaní nie je možné zvažovať potenciálne riziká, a teda aj hľadať riešenia a následne ich svojimi opatreniami implementovať.“

Ťahajú za jeden povraz

Únia miest Slovenska, ktorej členom je aj Banská Bystrica tvrdí, že je potrebné diskutovať o reálnych dosahoch na mestá, obce i poskytované služby pre obyvateľov. „Musíme sa pokúsiť nájsť riešenie, ktoré bude skutočnou proročinnou politikou pre tých, ktorí to naozaj potrebujú, a zároveň nebude dramatické pre verejný rozpočet i pre mestá a obce,“ povedal Richard Rybníček, prezident ÚMS. Združenie miest a obcí Slovenska vstúpilo ešte 19. mája 2022 kvôli protiinflačnému balíčku do štrajkovej pohotovosti. „Mestá a obce majú na svojich pleciach viac ako 4 300 kompetencií. Samosprávy sú však vo všetkom okliešťované presunmi povinností bez financií, znižovaním príjmov, a to všetko je realizované nielen za porušovania legislatívnych pravidiel, či ich obchádzaním, ale aj za ukážkového porušovania Európskej charty miestnej samosprávy,“ konštatuje riaditeľ Kancelárie ZMOS Michal Kaliňák. K štrajko-

vej pohotovosti ZMOS-u sa pridala aj Únia miest Slovenska a Združenie samosprávnych krajov SK 8. Všetky tri organizácie sa zhodujú, že slovenská vláda má všetky možnosti na to, aby našla zdroje na financovanie svojich priorit niekde inde, ako v rozpočtoch samospráv.

Máme najhoršie financované samosprávy

Ministerstvo financií SR s prekvapením vníma vyjadrenia niektorých predstaviteľov miest a obcí v súvislosti s vplyvom zavedenia opatrení na pomoc rodinám a deťom na samosprávy. „Musíme odmietnuť vyjadrenia predstaviteľov samospráv, ktorí tvrdia, že zavedenie opatrení zníži objem financií v samosprávach. Takéto tvrdenia sú zavádzajúce a nie sú pravdivé. Ministerstvo financií opätovne zdôrazňuje, že príjmy samospráv z dane z príjmov fyzických osôb budú aj po zavedení opatrení vyššie oproti pôvodne

rozpočtovaným 3,44 mld. eur, pričom vzrástla na 3,53 mld. eur,“ uvádza sa v stanovisku rezortu financií. V období rekordnej inflácie, uvedené tvrdenie MF SR však znamená zmrazenie úrovne podielových daní do budúcich období, bez ohľadu na to, aký prudký je nárast výdavkov miest a obcí.

Európska komisia zverejnila v roku 2022 prieskum, ktorý skúma štruktúru daní a ich podiel na príjmoch rozpočtov samospráv v roku 2019 v jednotlivých členských štátoch EÚ. Z jeho výsledkov vyplýva, že slovenské mestá a obce sú najhoršie financované z hľadiska naviazania príjmov samosprávy na vlastný ekonomický úspech. Systém financovania ich tak vôbec nemotivuje podporovať podnikateľské prostredie a ekonomický rast. Najlepšie sú na tom škandinávské a pobaltské krajiny, v ktorých je viac ako 50 percent daňových príjmov miest a obcí priamo viazaných na ekonomický úspech samospráv.

M. Strelec

Názory poslancov

Ako vnímate, že mestám a obciam z roka na rok pribúda viac kompetencií, čo si vyžaduje zvýšené finančné náklady, ktoré však od štátu nedostávajú? Aj posledné schválené legislatívne zmeny im financie uberajú (napr. novela zákona o financovaní školstva, novela zákona o sociálnych službách, chodníková novela, a pod.). Ako by sa samosprávy mali zachovať v takejto situácii? Je podľa vás tento stav do budúcnosti udržateľný?

Michal Škantár

Je dlhodobým trendom, že samosprávam pribúdajú kompetencie a úlohy, ktoré má zabezpečovať štát, avšak ten im na ne nedáva dostatok finančných prostriedkov. K tomu treba pripočítať obrovský investičný dlh týkajúci sa ciest, chodníkov, škôl, osvetlenia, športovísk či zariadení sociálnych služieb, ktoré štát v minulosti presunul na mestá a obce, ale už bez zabezpečenia finančných zdrojov. Napriek tomu sa s tým samosprávy v ostatných rokoch popasovali v rámci svojich možností, aj za použitia financií z európskych zdrojov. Posledné rozhodnutia prijaté Vládou SR, budú mať fatálny vplyv na rozpočty miest a obcí, konkrétne Banskú Bystricu pripraví o päť miliónov eur ročne. Samosprávy, vzhľadom na to, budú mať problém poskytovať kvalitné aj základné služby. Na investovanie do rozvoja, čo obyvatelia oprávnené očakávajú, im nezostanú finančné zdroje. Súčasná vláda za 2 roky prakticky rozvrátila verejné financie na úrovni štátu, a takýmito populistickými zásahmi ohrozuje aj rozpočty samospráv.

Martin Turčan

Samosprávy miest a obcí sú k potrebám svojich obyvateľov najbližšie a najlepšie vedú čo ľudí vo svojom bydlisku trápi. Voliči dávajú mandát svojim poslancom či starostom a primátorom, a ak dobre zvolia, tak samospráva im vie byť veľmi nápomocná a skvalitňovať podmienky pre život. Na to je však potrebný rozpočet, ktorý umožní budovať kvalitné a komfortné mestá a obce na Slovensku. Ak štát berie zdroje samosprávam, tak určite som si istý tým, že ich nevyužije lepšie, ako by sme to urobili my v meste, obci či v samosprávnom kraji. Decentralizácia moci bola kedysi dobrý a správny krok vpred, a dnes sa skôr samosprávam opäť káže, zakazuje a škrtajú sa finančné zdroje, ktoré pochádzajú od daňovníkov z nášho mesta. Nie je to správny krok, aj keď si uvedomujem, aké napäté sú dnes verejné financie v štáte.

Martin Úradníček

Nie je to po prvýkrát, keď predstavitelia vlády a parlamentu mali klapky na očiach a v snahe zapáčiť sa časti voličov narobili viac škody ako úžitku. Typický mečiarovský populizmus neskôr zlúkal aj Dzurindu (dvojnásobné platy), potom Fica či Pellegriniho (bezplatné obedy a cesty vlakom) až po dnešný Matovičov nešťastný „protiinflačný rodinný balíček“. Jeho dopad na mestský rozpočet by bol rádovo v miliónoch eur. Kvitujem rozhodnutie pani prezidentky, že ho bez zaváhania vrátila späť do parlamentu. Pevne verím, že ak balíček doručia až na Ústavný súd SR, jeho púť sa definitívne skončí. Dovtedy by sa mali zmobilizovať a spojiť všetky stavovské organizácie miest a obcí, vyvolať rokovanie s vládou a dôrazne protestovať. Odpoveď na poslednú otázku je pomerne jednoduchá. Základným predpokladom, aby sa takéto situácie do budúcnosti neopakovali je zainteresovaný, rozhladený a ostrážitý volič. Či ich máme v našej krajine dostatok, sa môžeme presvedčiť už túto jeseň.

Zo života Rudlovej a Sásovej

Takmer 19 rokov fungujú dve občianske rady, a to Rudlová-Sásová I., ktorej predsedníčkou je Ľubica Buranová a Rudlová-Sásová II., kde je predsedom Andrej Refka. Posledné tri roky funguje aj Občianska rada Rudlová dedina, na čele ktorej stojí predsedníčka Anna Krajanová. Všetky tri rady tvoria poradný orgán Výboru v mestskej časti č. 3.

Foto: A. Refka

Zastupujeme záujmy obyvateľov žijúcich na sídlisku Rudlová-Sásová a predkladáme ich požiadavky na riešenie v zmysle štatútu kompetentným osobám v rámci výkonu mestskej samosprávy. Sme zložením z aktívnych obyvateľov, z jednotlivých častí sídliska. Na zasadnutia, ktoré sú verejné a zápisnice sú dostupné na mestskom webe, sa riešia konkrétne problémy a podnety od obyvateľov. Následne ich predkladáme na mestský úrad, do mestských komisií či priamo poslancom za volebný obvod Rudlová-Sásová. Vyjadrujeme sa aj k dôležitým veciam rozvoja mesta a sídliska vo verejnom záujme. Našou prioritou je dosiahnutie konsenzu, pri riešení konkrétnych problémov, v prospech obyvateľov Rudlovej-Sásovej.

Rozdelenie finančných prostriedkov na projekty

Financovanie našej činnosti prebieha na základe VZN č.12/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta a štatútu výborov v mestských častiach a občianskych rád. Samospráva v rámci rozpočtu vyčlení na plnenie úloh výboru mestskej časti každoročne formou dotácie finančnú čiastku vo výške 1,50 eura, respektíve 2 eurá na jedného obyvateľa s trvalým pobytom v príslušnej mestskej časti ku dňu 30. septembra predchádzajúceho rozpočtového roka. Následne Výbor mestskej časti schváli Rámcový plán akcií na príslušný rok. Dotácia na plnenie úloh výboru mestskej časti sa poskytuje prostredníctvom občianskeho združenia, ktoré na základe uznesenia Výboru mestskej časti, požiadalo mesto o poskytnutie dotácie. V našom volebnom obvode je to prostredníctvom OZ Spoločenstvo Rudlová-Sásová. Výbor mestskej časti č. 3 pre Rudlovú a Sásovú schválil na tento rok

sumu 41 840 eur na 20 920 obyvateľov, v členení na Rámcový plán akcií financovaných z dotácie sumu 31 500 eur, na organizovanie spoločenských, kultúrnych, športových a podobných akcií pre obyvateľov Rudlovej-Sásovej a na Rámcový plán akcií na rozvoj územia sumu 10 340 eur. V rámci plánu opráv sa uvažuje

tento rok, na základe schválených finančných prostriedkov v sume 60 tisíc eur, s rekonštrukciou miestnej komunikácie na Pieninskej ulici.

Čo všetko sa nám podarilo obnoviť

Počas tohto volebného obdobia aj na základe našich podnetov a priorít boli vyčlenené finančné prostriedky z mestského rozpočtu, ale i prostredníctvom eurofondov na rekonštrukciu schodiska pri MŠ Karpatská, ktoré patrí k tým najdlhším v Sásovej. Ďalej na opravu cesty na uliciach Na Zábave a Rudohorskej, na chodník a schodisko v podchode na Rudohorskej, na chodník pri zastávke na Magurskej, na chodník a parkovacie plochy pri vozovke na Krivánskej ulici pri KOMUCE, na schodiská Karpatská – Javornická a medzi Magurskou a Pieninskou. Rovnako aj na chodníky, komunikáciu a parkovacie plochy na Sitnianskej ulici, na parkovisko, príjazdové cesty a okolité chodníky medzi Javornickou a Karpatskou ulicou, na rekonštrukciu materských škôl na Strážovskej a Karpatskej ulici, čím sa zvýšila aj ich kapacita. V rámci rekonštrukcie chodníka na začiatku Tatranskej ulice sa revitalizovala zničená zeleň pomedzi platany. V Rudlovej boli osadené nové spomaľovacie pruhy. Na križovatke na Rudlovskej ceste s ulicou Kapitána Jaroša je vybudovaný deliaci ostrovček, chodník a priechod pre chodcov. Najväčšou investíciou je jednoznačne dlho očakávaná rekonštrukcia vnútrobloku medzi ulicami Tatranská a Sitnianska. Súčasne aj časť Rudohorskej a Strážovskej ulice, v rámci ktorej boli rekonštruované i chodníky, vysadilo a ošetrilo sa množstvo stromov, pribudli lavičky, odpadkové koše, fontána, viaceré prvky a ihriská. Je to najväčšia ucelená plocha, aká kedy prešla obnovou v niektorej

z mestských častí Banskej Bystrice. No naplánovaných je aj množstvo ďalších investícií: opravy chodníkov na uliciach Tatranská, Sitnianska, Kráľovohoľská, Strážovská, Starohorská, Rudohorská, Inovecká, oprava Sásovskej cesty. Je pripravený projekt výstavby 227 parkovacích miest za Tatranskou ulicou popri Saleziánoch, vrátane rekonštrukcie chodníkov a verejného osvetlenia. Samozrejme, je nevyhnutné pokračovať aj s ďalšími opravami a rekonštrukciami. Medzi naše hlavné priority patrí komplexné riešenie statickej dopravy, rekonštrukcia a oprava miestnych komunikácií a chodníkov na viacerých uliciach v dolnej časti Sásovej a Starej Sásovej, rekonštrukcia telocvične pri futbalovom ihrisku v Starej Sásovej, ktorá bude slúžiť nielen na športovanie, ale aj na organizovanie rôznych kultúrnych podujatí v tejto lokalite. V Rudlovej je potrebné riešiť dopravnú situáciu, vyriešiť rekonštrukciu agitačného strediska, ktoré bude slúžiť aj ako miestnosť na stretávanie sa obyvateľov, ako i dlhodobý problém s Rudlovským potokom a nedostatočnou kanalizáciou. Záleží nám aj na životnom prostredí, preto sa aktívne zapájame do projektu Zelené sídliská, v rámci ktorého sa bude revitalizovať Jelšový hájik (Krivánska, Magurská) a okolie, a tiež riešiť parkovanie v rámci zelenej a modrej infraštruktúry.

Obyvateľov spája množstvo podujatí

Spolupracujeme s viacerými občianskymi združeniami a inštitúciami (OZ Spoločenstvo Rudlová-Sásová, NOI Náš domov Sásová, Saleziáni Don Bosca, Domka – združenie saleziánskej mládeže, Laura – združenie mladých, OZ Po schodoch, OZ Pink Park, OZ Urpín, Komunitné centrum Sásová, OZ Mladá Bystrica, Verejná knižnica Mikuláša Kováča, OZ Pomáhame srdcom, Generácia Nula, OZ Viktoriky, Denné centrum seniorov a ZTP Púpava, Tanečný súbor Energy zo ZŠ Sitnianska, FÁBER DANCE TEAM, Združenie autentického folklóru Pohronci, Ľudová hudba Vršteck, Detský folklórny súbor Radosť, Súkromná základná umelecká škola Lavuta a Materské centrum Mamina) na kultúrno-spoločenských a športových podujatiach pre deti, mládež, dospelých a seniorov, organizovaných v Rudlovej a v Sásovej. Vďaka tejto dlhoročnej spolupráci s občianskymi združeniami, inštitúciami a poslancami pôsobiacimi v našej mestskej časti, ako aj mestom, sa nám podarilo spoločne zorganizovať veľmi vydarené akcie. Niektoré už majú aj niekoľkoročnú tradíciu, ako napríklad Fašiangy s pochôdz-

kou, Pondelky v knižnici, MDŽ, Deň matiek, Komunitná záhradka v Sásovej, Máj zelený, MDD, Deň Sásovej-Rudlovej, Futbal v Sásovej, Spoznaj svojho suseda, Deň Sásovskej uhorky, Trojgeneračný športový deň, Jesenné slávnosti, Mikuláš v Sásovej a Rudlovej, Vianoce pre seniorov či Pastierske Vianoce. Vzhľadom na pandemické opatrenia boli za posledné dva roky akcie len minimálne, ale o to viac sme po ich uvoľnení začali hneď s akciami v Sásovej – Detská promenáda masiek na ľade, Máj zelený, Futbalový turnaj v rytme latino a v Rudlovej bol športový deň

spojený s hudobným koncertom. Teší nás, že touto spoluprácou a množstvom akcií pre ľudí, prispievame k rozvoju kultúry a športu, na najväčšom banskobystričskom sídlisku. Samozrejme, že s akciami budeme naďalej pokračovať, nakoľko obyvatelia si to zaslúžia.

Bud'te jeden z nás

Veľmi radi privítame nových členov, ktorí nám chcú pomáhať v našej činnosti. Členom sa môže stať obyvateľ Rudlovej a Sásovej, ktorý má záujem o veci verejné. Stačí poslať životopis a žiadosť o členstvo v občianskej

rade zástupcom výboru mestskej časti zloženého z poslancov za náš volebný obvod, ktorí na zasadnutí výboru volia nových členov občianskej rady. Robíme všetko bez nároku na odmenu a na úkor voľného času, ale našim ocenením je spokojnosť ľudí. To nás posúva stále dopredu s vedomím, že robíme niečo užitočné. Verejnosť sa o našej činnosti môže dozvedieť aj prostredníctvom informačných tabúl, webových stránok mesta, ako aj na sociálnych sieťach.

A. Refka, predseda

Občianskej rady Rudlová-Sásová II.

Na opravenej Hutnej ulici pribudli bezbariérové prvky

Hutná ulica na Fončorde je príjazdovou cestou k najväčším športoviskám v meste – Atletickému štadiónu SNP, plavárni na Štiavnických či k plážovému kúpalisku. Aj z tohto dôvodu bolo zámerom mesta odstrániť nevyhovujúci stav cesty, zlepšiť technickú situáciu a v neposlednom rade prispieť k bezpečnosti i krajšiemu vzhľadu. Celková suma obnovy miestnej komunikácie predstavuje sumu vo výške 258 000 eur. V spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska sme súčasne začali budovať debarierizačné opatrenia pre osoby s obmedzenou schopnosťou. Spoločným cieľom je jednotlivé prvky postupne rozšíriť na území celého mesta.

Foto: MsÚ BB

S rekonštrukciou úseku, ktorý sa začína od križovatky so Švermovou ulicou, pokračuje popri čerpacej stanici Slovnaft, parkovisku až po jednosmernú cestu na ulici Cesta na štadión, vedúcu k nákupnému centru Europa Shopping Center, sa začalo v októbri minulého roka.

K športoviskám sa dostanete bezpečne

Realizácia stavebných prác bola prerušená počas zimného obdobia. Klimatické podmienky neumožňovali ich dokončenie. Išlo hlavne o realizáciu vodorovného dopravného značenia technológiou studeného plastu. Zároveň boli v tejto lokalite v rámci rekonštrukcie vybudované debarierizačné prvky, ktoré boli odkonzultované s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska. „Vďaka bezbariérovým opatreniam v podobe hmatateľných a farebných povrchov sa môžu v tomto úseku bezpečne presúvať aj nevidiaci a slabozrakí obyvatelia. Som presvedčený, že obnova tejto komunikácie zlepši dopravnú situáciu,

skvalitní pohyb peších, motoristov a všetkých návštevníkov,“ hovorí primátor Ján Nosko. Stavebné práce sa zamerali na výmenu obrusnej a ložnej vrstvy asfaltobetónu, obrubníkov, ako aj zabezpečenie kvalitného odvodnenia cesty osadením nových samonivelizačných uličných vpustí a poklopov. Súčasťou bola aj výstavba dvoch nových chodníkov, ako i obnova priechodu pre chodcov.

V meste pribúdajú bezbariérové prvky

Hutná nie je jedinou ulicou, kde boli umiestnené bezbariérové prvky pre nevidiacich a slabozrakých. Vo viacerých častiach mesta pod Urpínom začali postupne pribúdať výrazné červené plastové varovné pásy. Prvky vo forme hmatateľných a farebných označení, znížených obrubníkov i vodiacich línií sa aktuálne nachádzajú na vybraných chodníkoch, priechodoch pre chodcov a zastávkach MHD na uliciach Okružná, Gorkého, Wolke-rova, Jilemnického, Partizánska, novo zrekonštruovaná Hutná, ale aj Ulica 29. augusta. „Na realizáciu sme sa rozhodli použiť metódu stierkovania studeným plastom bez nutnosti zásahu do pôvodných konštrukcií. Vyskladať možno varovný, signálny a vodiaci hmatateľný pás, ako aj umelú vodiacu líniu. Materiál musí byť farebne stály, odolný voči poveternostným vplyvom a mechanickému opotrebovaniu,“ konštatuje Ján Lešňovský, ko-nateľ spoločnosti Cestné prvky, s.r.o.

Únia nevidiacich a slabozrakých debarierizáciu oceňuje

Nové prvky pre osoby so zrakovým postihnutím začala samospráva aplikovať pred priechody pre chodcov, pri rekonštrukcii existujúcich, ale aj výstavbe nových chodníkov. Výhodou je ich jednoduché osadenie kdekoľvek, bez výraznej stavebnej činnosti. Hmatateľné zložky povrchov zjednodušujú orientáciu v priestore, navádzajú ľudí k požadovanému cieľu a varujú ich pred nebezpečným miestom. Pri obnove chodníkov je kladený dôraz nielen na ich bezpečnosť, ale aj bezbariérovosť. Cieľom je, aby boli postupne odstránené všetky bariéry z ciest a ulíc mesta pre ľudí so zrakovým, ako aj s rôznym typom iného zdravotného znevýhodnenia. „Sme vďační za intenzívnu spoluprácu s mestom, hlavne za aktívne nasadenie i ľudský prístup oddelenia investičnej výstavby a riadenia projektov, ako aj oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí,“ uzatvára Vladimíra Ezr z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

D. Adamovičová

Foto: MsÚ BB

Zabezpečujeme pestrú ponuku sociálnych služieb

Mestská samospráva poskytuje dlhodobu terénne sociálne služby. Cieľovou skupinou sú obyvatelia s nepriaznivým zdravotným stavom a seniori. Možnosť vybrať si majú z niekoľkých služieb, ktoré zabezpečuje Odbor sociálnych vecí MsÚ v Banskej Bystrici.

Prepravná služba

Určená je pre obyvateľov odkázaných na individuálnu prepravu s obmedzenou schopnosťou pohybu, ktorí sa potrebujú dopraviť do zdravotníckych zariadení, ale aj za účelom vybavenia úradných záležitostí, nákupov, do mesta alebo len na vychádzky. Službu poskytujeme dvoma vozidlami. Jedno je osobné, druhé zasa prispôbené na prevoz imobilnej osoby pohybujúcej sa na invalidnom vozíku. Vybavené je hydraulickou plošinou pre bezpečné naloženie a vyloženie klienta.

Požičiavanie pomôcok

Službu môžu využiť obyvatelia, ktorí sú odkázaní na kompenzačnú pomôcku. Požičiava sa na určitú prechodnú dobu, najdlhšie do doby, pokiaľ pomôcku klient nezíska na lekársky poukaz cez verejné zdravotné poistenie. Obyvatelia si môžu zapožičať rôzne druhy pomôcok, ktoré im uľahčia život alebo zvýšia ich sebestačnosť a nezávislosť, ako sú napríklad invalidné vozíky, postele, chodítka, WC kreslá, dosky na vaňu a iné. Zapožičiavajú sa osobám s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica, ako aj osobám, ktoré žijú do vzdialenosti 100 km od mesta pod Urpínom.

Ak máte doma zdravotnícku pomôcku v dobrom stave a nie je vám už potrebná,

máte možnosť darovať ju mestu a poskytnúť ďalším obyvateľom, ktorým uľahčí život.

Regeneračno-rekondičné služby

Poskytované sú osobám s bolesťami pohybového aparátu, chorobou, úrazom alebo ako prevencia vzniku uvedených zdravotných problémov. Obyvatelia majú možnosť si zacvičiť pod odborným dohľadom fyzioterapeuta, uvoľniť sa a zbaviť bolesti pod rukami

Foto: pixabay.sk

Výška úhrad za Regeneračno-rekondičné služby

Regeneračno-rekondičné procedúry	Doba poskytovania	Úhrada za procedúru	
		Dôchodca nad 62 r. a osoba s ŤZP	Ostatní
Klasická masáž (KM) celého chrbta	20 min.	3,00 €	6,00 €
KM krčnej chrbtice	15 min.	2,00 €	4,00 €
KM horné končatiny	15 min.	2,00 €	4,00 €
KM dolné končatiny	20 min.	4,00 €	6,00 €
KM celotelová	50 min.	10,00 €	20,00 €
Medová masáž chrbta	20 min.	5,00 €	8,00 €
Parafín (lavaterm)	15 min.	2,50 €	5,00 €
Ultrazvuk	podľa programu	2,50 €	5,00 €
Elektroliečba	podľa programu	2,50 €	5,00 €
Bio lampa	10 min.	1,50 €	3,00 €
Hydromasážna vaňa	20 min.	4,00 €	8,00 €
Vírivka HK, DK	15 min.	3,00 €	5,00 €
Individuálny telocvik	30 min.	2,50 €	5,00 €
Skupinový telocvik	30 min.	0,00 €	0,00 €
Posilňov. prístroje (bicykel, bež. pás)	30 min.	1,00 €	3,00 €
Cvičenie fit lopta, relaxačný vak	30 min.	1,00 €	3,00 €
Infračervená sauna	podľa programu	5,00 €	10,00 €

Výška úhrad za zapožičanie pomôcok

Druh pomôcky	Úhrada mesačne
Sedačka do vane	1,50 €
Sprchovacia stolička	1,50 €
Invalidný vozík mechanický	5,00 €
Francúzska barla	1,00 €
Chodítko	3,00 €
Sprchovacia doska na vaňu	1,00 €
Hydraulický zdvihák	5,00 €
Antidekubitné lehátko + kompresor	10,00 €
Sedadlo do vane	1,50 €
Vaňový výťah AQUATEC	12,00 €
Nemocničné lôžko + príslušenstvo	5,00 €
Podložná misa s pokrývkou	1,00 €
Barla drevená	2,00 €
Toaletný vozík	5,00 €
WC kreslo kovové	3,00 €
Schodík 2 stupňový	1,50 €
Schodík 1 stupňový	1,00 €
Servírovací stolík	3,00 €
Zvyšovač toaletného kresla	1,00 €

Regeneračno-rekondičné služby sa poskytujú v:

ZPS Jeseň	KOMUCE	ASS
Internátna 10	Krivánska 20	Robotnícka 12
tel. číslo: 048/ 4134 008	tel. číslo: 048/ 4115 968	tel. číslo: 0945 505 611

maséra alebo využiť ďalšie procedúry, ktoré ponúkame – rašelinové zábaly, BIO lampa, elektrostimulácia a pod.

V rámci poskytovaných sociálnych služieb zabezpečujeme aj stravovanie, a to v jedálni pri mestskom úrade. Rovnako aj v jedálni KOMUCE na Krivánskej ulici č. 22, ako i v Zariadení pre seniorov Jeseň na Internátnej 10. Mesto zabezpečuje aj dovoz obedov do domácností obyvateľov, ktorí najmä zo zdravot-

ných dôvodov nemôžu osobne ísť do jedálne, resp. si stravu vyzdvihnúť v obedári.

Obyvatelia, ktorí majú záujem o niektorú z týchto služieb, získajú bližšie informácie na stránke www.banskabystrica.sk. Informácie sú dostupné i v Klientskom centre MsÚ (048/ 4330 777), ako aj v Agentúre sociálnych služieb na Robotníckej č. 12 (048/ 4144 332).

Odbor sociálnych vecí, MsÚ BB

Mestskí lesníci dosiahli za minulý rok kladný hospodársky výsledok

Od roku 1255 vlastní mesto pod Urpínom lesné pozemky vo výmere 7 625 hektárov. Dnes sa o tento majetok stará spoločnosť Mestské lesy Banská Bystrica, s.r.o., ktorej poslaním je jeho obhospodarovanie s cieľom zachovať a zveľadiť lesy pri dodržaní zásad trvalo udržateľného a prírode blízkeho hospodárenia. V súčasnosti má 13 stálych pracovníkov. Spoločnosť zamestnáva aj viaceré externé subjekty, ktoré vykonávajú práce v lese. „Hospodárenie v „kovidovom“ roku 2021 bolo náročné najmä z dôvodu rastu cien, nákladov a nepredvídateľnosti na trhoch s drevnou hmotou. A navyše, počas niektorých víchríc a búrok, ktoré zasiahli aj mesto Banská Bystrica, boli poškodené i viaceré lesné porasty. Počas celého roka bolo preto potrebné spracovať kalamitné drevo v objeme približne 9 500 kubických metrov. Napriek všetkým nepriaznivým okolnostiam sa nám vlni podarilo ukončiť rok s kladným hospodárskym výsledkom 143 792 eur po zdanení, pri celkových výnosoch 2 065 194 eur a nákladoch 1 882 356 eur. Spoločnosť si splnila všetky záväzky voči štátu a mestu, v súčasnosti nemá žiadne dlhy a úvery,“ skonštatoval Blažej Možucha, riaditeľ Mestských lesov Banská

Bystrica, s.r.o. Spoločnosť je aj preto dlhodobo finančne nezávislá od rozpočtu mesta a naopak, pravidelne do rozpočtu samosprávy finančne prispieva.

Popri náročnom spracovávaní kalamity mestské lesy vlni vysadili 15 200 malých stromčekov. Podarilo sa dokončiť aj nový náučný chodník v Laskomerskej doline a obnoviť viaceré altánky. Taktiež sa začalo s veľkou opravou unikátneho vodného žľabu v doline Rakytovo, ktorý bol počas víchríc a búrok na viacerých miestach poškodený, miestami až úplne zničený. Banskobystrickí horári sa intenzívne venujú aj lesnej pedagogike. „Aj keď boli veľkú časť roka školy zatvorené, podarilo sa pre najmenších zorganizovať viacero podujatí. Na jar lesníci so škôlkarmi z Lesného klubu Mravenisko spoločne vysádzali stromčeky v doline Biela Hlina. Pre škôlkárov a školákov bol pripravený program pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. Počas roka sa uskutočnili viaceré vychádzky do prírody s lesnými pedagógmi a deťmi základných škôl. Prebiehala aj vzájomná spolupráca pri vedecko-výskumnej, vývojovej a vzdelávacej činnosti s Technickou univerzitou a Národným lesníckym centrom vo

Zvolene,“ dodal Blažej Možucha. Mestské lesy každý rok súčasne pripravujú stavenie mája na Námestí SNP a na sídlisku Sásová. V predvianočnom období dodávajú a osádzajú vianočné stromčeky do viacerých mestských štvrtí či kostolov, domovov sociálnych služieb a iných zariadení. V rámci projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica sa zaviazali vo vybraných porastoch nevyťažiteľ v rokoch 2021 – 2028 drevnú hmotu v objeme štyritisíc kubických metrov, čím prispievajú k viazanosti uhlíka v objeme 780 ton.

Významný slovenský horár a mysliteľ Jozef Dekrét Matejov (1774 – 1841), ktorý pôsobil v lesoch stredného Slovenska, nám zanechal silný odkaz: „Zachovať lesy potomstvu, lebo oni sú predpokladom udržania života na Zemi.“ Lesníci mestských lesov sú hrdí na to, že im vedenie mesta umožňuje obhospodarovať zverený lesný majetok odborne tak, aby sa nadčasový odkaz tohto veľkého mysliteľa darilo plniť aj v dnešnom období.

J. Jankov

Invázne druhy drevín na Slovensku

Nepôvodné druhy sú také, ktoré na našom území nemajú pôvodný areál rozšírenia a pochádzajú z iných krajín. Majú potenciál rýchlo sa šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich druhov a biotopov.

Ailanthus altissima - Pajaseň žliazkatý

Foto: ŠOP SR

Táto drevina dorastá do výšky 20 až 25 metrov. Kôra na kmeni je hladká, sivohnedá. Listy sú protistojné, 40 až 60 cm dlhé, so syto oranžovou stopkou. Sú lesklé a tmavozelené. V jesennom období sa farba výrazne zmení na oranžovo červenú až červenú. Kvety sa tvoria v júni až auguste. Sú jednopohlavné, sústredené vo vrcholových metlinách s výraznou vôňou. Plodom sú podlhovasté krídlaté nažky. Ide o nenáročnú drevinu, tolerantnú aj voči suchu. Závažnou škodlivosťou tohto druhu je, že do pôdy vylučuje koreňmi látky, ktoré bránia rastu iných druhov drevín. Šíri sa vegetatívne aj generatívne. Po zrezaní kmeňa sa vytvorí okolo pňa hustý porast výmladkov. V jesennom období produkuje semená, ktoré sú vetrom roznášané na väčšie vzdialenosti. Tieto následne dobre klíčia.

hlavné, sústredené vo vrcholových metlinách s výraznou vôňou. Plodom sú podlhovasté krídlaté nažky. Ide o nenáročnú drevinu, tolerantnú aj voči suchu. Závažnou škodlivosťou tohto druhu je, že do pôdy vylučuje koreňmi látky, ktoré bránia rastu iných druhov drevín. Šíri sa vegetatívne aj generatívne. Po zrezaní kmeňa sa vytvorí okolo pňa hustý porast výmladkov. V jesennom období produkuje semená, ktoré sú vetrom roznášané na väčšie vzdialenosti. Tieto následne dobre klíčia.

Metóda odstraňovania

Pri tomto druhu je zakázané mechanické odstraňovanie výrubom. Potrebne je použiť tzv. injekčnú metódu, pri ktorej sa aplikuje priamo do kmeňa dreviny registrovaný prípravok na ochranu rastlín (herbicíd). Najvhodnejší termín aplikácie je v čase vegetácie za suchého počasia, kedy sa herbicíd po aplikácii rýchlo vstrebáva. Takto ošetrené jedince sa ponechávajú aspoň dva roky, kým úplne vyschnú a následne sa môžu vypáliť.

Amorpha fruticosa - Beztvarec krovitý

Foto: ŠOP SR

Tento ker je zvyčajne málo rozkonárený, dorastajúci do výšky jedného až štyroch metrov. Listy sú striedavé, dlhé až 30 cm. Jednotlivé lístky sú elipsovité. V júni až júli tvorí dlhé súkvetia fialových alebo bielych kvetov, usporiadaných v strapcoch.

Jeden strapce môže mať až 80 kvetov. Plodom je struk. Ide o rýchlo rastúci ker s nízkymi nárokmi na podmienky prostredia. Dobré znáša aj suchu. Lahko zakoreňuje z odrezka konára alebo z kúska koreňa v pôde, a tým dokáže rýchlo zaberať veľkú plochu. Okrem vegetatívneho rozmnožovania je pri tomto druhu významné aj rozširovanie generatívne, teda semenami.

Metóda odstraňovania

Pre tento druh nestačí len mechanické odstraňovanie výrubom, ale je potrebná aplikácia koncentrovaného registrovaného prípravku na ochranu rastlín (herbicidu) priamo na reznú plochu hneď po výrube. Využíva sa aj postrek celej rastliny.

Oddelenie životného prostredia, MsÚ BB

Otvorené vládnutie je inšpiratívne aj pre iné samosprávy

Mestská platforma pre otvorené vládnutie sa po štyroch online stretnutiach mohla začiatkom mája po prvý raz uskutočniť v priestoroch Radnice na Námestí SNP naživo. Spoločný rozhovor tridsiatich aktívnych ľudí žijúcich v Banskej Bystrici bol inšpiratívny aj pre zástupcov Dolného Kubína. Bohatá diskusia sa zamerala hlavne na to, ako tento nový nástroj komunikácie mesta s obyvateľmi nastaviť tak, aby sa stal skutočne priestorom pre prospešný mestský dialóg.

Na stretnutí nechýbala zástupkyňa rómskej komunity, obyvateľ s hendikepom, seniori, mestskí poslanci, predstavitelia mladých z mládežníckeho parlamentu, zamestnanci mestského úradu, odborníci na rôzne témy, členovia občianskych rád a ďalší, ktorí sa zaujímajú o dianie v našom meste. Ambíciou mestskej platformy je prinášať možnosť

diskutovať o dôležitých témach, projektových zámeroch, rozvoji mesta pod Urpínom a o všetkom, čo Banskobystričanov a Banskobystričanky trápi i teší.

Na mestskej platforme sú vítaní všetci bez rozdielu

Obyvatelia počas stretnutia zdôrazňovali, že hlavným poslaním platformy by malo byť posilňovanie partnerského vzťahu mesta a obyvateľov a ich obojsmernej komunikácie, pričom dialóg či stretnutie môže iniciovať ktokoľvek. Zároveň je dôležité, aby sme sa prostredníctvom platformy dozvedali o procesoch a projektoch samosprávy, spoločne hľadali riešenia a rozvíjali záujem všetkých o veci verejné. V druhej časti stretnutia bol priestor na odprezentovanie živých projektov mesta, ktoré ponúkajú priestor pre spoluprácu, a o ktorých pravidelne píšeme aj v tejto rubrike.

Na budúcom stretnutí sa určite zastavte aj vy. O termíne vás budeme informovať.

ŽIVÉ TÉMY

OTVORENÉHO VLÁDNUTIA V BANSKEJ BYSTRICI

stretnutiach s obyvateľmi. Súčasťou podkladov pre uchádzačov vo verejnom obstarávaní budú aj výstupy z dotazníka o parkovaní, z ktorého mesto identifikovalo dopravné návyky a potreby obyvateľov, ako aj ich názory na ponúkané možnosti zeleného parkovania. V ďalšej fáze bude potrebné získať dokumentáciu pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie, ale aj financie na realizáciu projektov z mimorozpočtových zdrojov. Ak všetko pôjde bez komplikácií, s revitalizáciou prvých lokalít by sa mohlo začať už v budúcom roku.

Participatívny proces zameraný na obnovu mestského parku sa blíži ku koncu

Vďaka organizovaniu viacerých informačno-vzdelávacích aktivít a rozhovorov s rôznymi cieľovými skupinami, sa projektovému tímu k dnešnému dňu podarilo zozbierať mnoho podnetov a nápadov od širokej laickej i odbornej verejnosti, ako by mal park po premene vyzeráť. Finálny návrh nápadov bude

V uplynulých týždňoch ste mohli byť pri otváraní nového trailu v rámci Laskomerských singletrailov, pri vysádzaní stromov vo vybraných častiach mesta, ale napríklad aj sledovať ako kvitne kvetinový erb pod Urpínom. Všetko sú to úspešné projekty participatívneho rozpočtu z predchádzajúcich ročníkov. Členovia koordinačnej rady majú súčasne za sebou už niekoľko stretnutí tematických skupín. Sú určené pre všetkých aktívnych obyvateľov so záujmom zapojiť sa do participatívneho rozpočtu a zrealizovať vo svojom okolí udržateľné projekty. V rámci májových posedení v komunitných centrách na Fončorde i v Sásovej si prišli obyvatelia mesta po rady a odporúčania, ako by mali svoje projektové návrhy pripraviť čo najlepšie, aby boli úspešné. Participatívny rozpočet sa zároveň snažíme zlepšovať novými formami komunikácie, ale napr. aj vytvorením novej sekcie na webe mesta zameranej práve na všetky potrebné informácie, o ktorých by ste mali vedieť.

Čakáme vás na ďalších stretnutiach tematických skupín vždy od 17:00 hod.:

- 21. 6. 2022** Cikkerova sieň
Radnica, Nám. SNP 1
- 28. 6. 2022** Zasadacia MsÚ
Československej armády 26

Mesto pripravuje súťaž na projektantov Zelených sídlisk

Hlavný projektový zámer je v súčasnosti v štádiu finalizácie podkladov pre verejné obstarávanie na projektantov, ktorí spracujú pre vytypované lokality projektové dokumentácie. Verejné obstarávanie plánuje samospráva spustiť počas letných prázdnin. Povinnosťou projektanta/ov bude v prvej fáze predložiť urbanisticko-krajinársku štúdiu, ktorá bude prediskutovaná na verejných

odprezentovaný 17. júna 2022 od 16:00 do 17:00 hod. v priestoroch Radnice na Námestí SNP 1. Symbolickým odovzdaním všetkých získaných podkladov odbor architektúry mesta, sa začne ďalšia etapa smerujúca k vyhláseniu krajinno-architektonickej súťaže návrhov na revitalizáciu obľúbeného miesta stretávania sa Banskobystričaniek a Banskobystričanov.

S. Kariková, koordinátorka pre participáciu a otvorené vládnutie, MsÚ BB

Banskobystrické enviroaktuality

V mesiaci máj 2022 sa uskutočnilo množstvo podujatí, aktivít zameraných na životné prostredie. Čistilo sa, sadilo, skrášľovalo. V júni budú ďalšie akcie. Mesto touto témou žije, stále však máme aj slabé miesta pokiaľ ide o čistotu verejných priestranstiev, o zeleň, ovzdušie, vodu, čierne skládky odpadu i ochranu prírody. Práce máme dosť. Dnes venujeme väčší priestor odbornému názoru, ktorý sa zaoberá témou tzv. peľovej sezóny.

Júnové zaujímavosti

✓ Jarná výsadba drevín na mestských pozemkoch bola ukončená. ZAARES vysadil v meste spolu 171 stromov a 152 krov. Mestské lesy Banská Bystrica, s.r.o. v lesoch doplnili k prirodzenému zmladeniu 26 150 stromčekov. Na uliciach Severná, Pieninská (ZŠ), Kostiviarska cesta i v ďalších lokalitách boli dobrovoľníkmi vysadené aj ovocné dreviny.

✓ Pokračuje kosba verejných priestranstiev. Na vhodných miestach aj prírode blízke kosenie trávnych plôch, ako menej intenzívna alebo mozaikovitá kosba.

✓ Prípravou zadania pre súťaž pokračuje projekt Zelené sídliská na posilnenie zelenej (zeleň) a modrej infraštruktúry (voda) spolu s návrhmi tzv. "malých opatrení", ktoré môžu samostatne vykonať obyvatelia mesta.

✓ Dokončuje sa zadanie pre súťaž na obnovu

mestského parku za účasti odborníkov a laickej verejnosti.

✓ Rozbiehajú sa práce na Akčnom pláne mitigácie (zmiernenia) a adaptácie (prispôsobovania) na zmenu klímy v rámci projektu Reakcia na zmenu klímy.

✓ Mesto bude spolupracovať na projekte LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

✓ Od 1. do 30. júna 2022 sa koná akcia a súťaž Do práce na bicykli. *M. Lichý*

Ekopodnety a názory obyvateľov mesta

V tomto období vrcholí tzv. peľová sezóna. Obyvatelia podávajú podnety zamerané na obavy z alergií vo vzťahu k údržbe verejnej zelene.

K téme sme oslovili odborníka, lekára

Ľudka Hochmutha, alergológa a imunológa.

■ Pán doktor, aká je, resp. bola tohtoročná peľová sezóna?

Sezóna alergizujúcich drevín, ako sú lieska, jelša a breza bola v roku 2022 mimoriadne intenzívna. Boli zaznamenané až desaťnásobne vyššie hodnoty ako vlani, kedy bola mimoriadne slabá peľová sezóna. Významné hladiny peľu liesky a jelše sa u nás v tomto roku zaznamenávali od prvej dekády februára s maximom zhruba od 10. marca do začiatku apríla. Sezóna peľu brezy začala koncom apríla, vysoké hodnoty dosahovala od 10. apríla do začiatku mája. Po 10. máji bola hladina peľu brezy už prevažne nízka. Množstvo žltého peľu, ktoré pútalo pozornosť v priebehu mája patrilo ihličnanom – smrekom a borovicami, ide však o slabé alergény, ktoré nie sú príčinou väčších alergických prejavov.

■ A ako je to s rizikom alergických reakcií?

Pokiaľ ide o peľovú alergiu, predstavuje najčastejšie alergické ochorenie, ktoré sa prejavuje dráždením dýchacích ciest, nádchou, kýchaním, kašľom, niekedy až prejavmi alergickej nádchy a dráždením očných spojiviek. Základným riešením ťažkostí alergika je od-

borné vyšetrenie, zistenie príčinného alergénu a nastavenie správnej liečby. Súčasťou manažmentu alergie je ochrana dýchacích ciest proti nadmernému kontaktu s alergénmi, ale aj inými dráždivými vplyvmi. Zdá sa logické, že je potrebné minimalizovať množstvo peľu v prostredí. Avšak životné prostredie zbavené zelene nie je v žiadnom prípade priaznivé ani pre alergikov – práve naopak. Je známe, že alergie sú najrozšírenejšie v mestských aglomeráciách, v tzv. „betónových džungliach“, a je ich naopak menej vo vidieckych oblastiach, medzi ľuďmi žijúcimi v tesnom kontakte s prírodou. Týmto vysvetlením však nechcem povedať, že starostlivosť o mestské prostredie a údržba zelene je zbytočná či škodlivá – to v žiadnom prípade! Je však potrebné, aby sa opatrenia robili na základe racionálneho posúdenia situácie a nie pod tlakom povrchných a skreslených dojmov. Rozhodnutie o spôsobe ošetrovania drevín by mal robiť kvalifikovaný dendrológ, a pokiaľ je len možné, vyhýbať sa zbytočným výrubom. Mozaikové kosenie trávnikov je moderným a osobne verím, veľmi správnym trendom. Tiež trávniky vykosené na veľmi nízko sa ťažko udržiavajú v dobrej kondícii, dochádza k ich vyschnutiu a odumieraniu. Takto vzniknuté suché plochy neplnia svoju ekologickú a estetickú úlohu.

■ Obyvatelia však často požadujú kvôli alergiám výrub drevín. Aký máte na to názor?

Ide o populárnu dezinformáciu a pravé dôvody na likvidáciu drevín sú často iné, napr. obťažovanie padaním lístia či plodov drevín, získanie plochy pre parkovanie áut a iné. Odstránenie pár jedincov drevín v okolí bydliska z hľadiska prevencie alergie nemá žiadny

význam, skôr situáciu zhoršuje. Konkrétny strom uvoľňuje peľ relatívne krátku dobu, zväčša dva týždne, a zvyšok roku naopak zlepšuje životné prostredie aj pre alergikov, a to zvlhčovaním ovzdušia, ochranou pred horúčavami, zachytávaním prachu a dokonca aj peľu iných rastlín, protihlukovou bariérou, estetickou stránkou a pod. Peľ daného druhu drevín sa však vyskytuje v danej lokalite dlhšie, približne šesť až osem i viac týždňov. Transportovaný je vzdušnými prúdmi na vzdialenosti nie stovky metrov, ale desiatky až stovky kilometrov. Je časový posun v uvoľňovaní peľu stromov na slnečnej a menej slnečnej strane kopca. Sezónu začína peľ prinesený vzdušnými prúdmi z juhu a končí peľ zo severu. V prípade domácich drevín, či už ide o liesku, jelšu, brezu, hrab a ďalšie, nie je možná ani žiaduca ich veľkoplošná likvidácia.

■ Ako je to s trávnyimi porastami?

Na Slovensku rastie okolo 200 druhov tráv s alergizujúcim potenciálom, prevažne v zmiešaných trávnych porastoch. Ich peľová sezóna je dlhšia, od začiatku leta do jesene, s maximom od konca mája do augusta. Do značnej miery je však aj peľ tráv transportovaný vzdušnými prúdmi na veľké vzdialenosti. Je vznášavý a významné koncentrácie dosahuje napríklad vo výške až stoviek metrov. Pacient, pokiaľ nemá uzavretý klimatizovaný okruh v byte, sa pred ním neskryje ani na desiatom poschodí. Samozrejme, priamo na lúke je expozícia vyššia.

Obráťte sa na nás

Ak máte podnety a pripomienky týkajúce sa životného prostredia v našom meste, poslať ich môžete prostredníctvom www.odkaz-prestarostu.sk. *M. Lichý*

V mestských lesoch žije viac ako 90 medved'ov

V ostatných rokoch čoraz častejšie počúvame o tom, že nielen v horských oblastiach, ale aj v intravilánoch miest a obcí dochádza k stretu ľudí s medved'mi. Banská Bystrica a dedinky v jej okolí sú obklopené krásnymi lesmi. Okrem iných zvierat v nich žije aj naša najväčšia slovenská šelma. Jej populácia sa za ostatné roky zvýšila.

Doteraz neboli známe presnejšie údaje o počtoch jedincov žijúcich na území Slovenska. Národné lesnícke centrum vo Zvolene, v polovici mája tohto roka, zverejnilo oficiálne údaje týkajúce sa stavu, problémov a manažmentu medveďa hnedého na Slovensku. Jeho populácia vykazuje v posledných troch desaťročiach v našej krajine výrazný nárast. Potvrdzujú to oficiálne vykázané stavy z poľovných revírov. Kým v roku 2000 žilo u nás 1 467 medved'ov, v roku 2010 ich počet stúpil na 1 995 a v roku 2021 až na 2 997. „Na základe doterajších vedeckých poznatkov o únosnej denzite medvedích populácií v oblasti Karpát, je však maximálna prípustná hustota do jedného až dvoch jedincov na 1 000 hektárov. Na Slovensku sa už v súčasnosti vyskytujú oblasti, kde sú tieto odporúčané stavy až päťkrát prekročené, čo spôsobuje značné problémy koexistencie medveďa a človeka v dnešnej urbanizovanej krajine,“ konštatuje Národné lesnícke centrum.

Učelivé zvieratá

V porovnaní s minulými rokmi sa významne mení správanie medveďa. Kedysi veľmi plachá šelma sa dnes čoraz častejšie objavuje v blízkosti ľudských sídiel. „Kým na začiatku tohto nepriaznivého stavu to boli len ojedinelé prieniky medveďa k našim obydliam, dnes nám v tesnej blízkosti odrastajú každý rok nové medveďatá, ktoré už strach z človeka nemajú. Tým si vytvárame do budúcich rokov obrovský problém, keďže u medved'ov nepriamo podporujeme zmenu ich správania. Medveďa, ktoré vyrastá v tesnej blízkosti ľudí a ich sídiel, bude do týchto miest už automaticky vodiť aj svoj budúci prírastok, čím problémy spolužitia medveďa a človeka začnú ešte viac gradovať,“ uvádza Národné lesnícke centrum, podľa ktorého taká silná populácia medveďa akú na Slovensku máme, si vyžaduje profesionálny prístup k jej manažmentu a účinnú reguláciu.

Počet medved'ov narastá

Na území banskobystrických mestských lesov, ktoré majú rozlohu okolo 7 200 hektárov, v súčasnosti evidujú 92 medved'ov. Ich počet sa v porovnaní s obdobím pred desiatimi rokmi zvýšil približne trojnásobne. K stretom

lesníkov pri ich práci s touto šelmou dochádza pomerne často. „Je to aj z dôvodu ich premnoženia. Na výmeru nášho územia by bolo dosť päť až sedem jedincov. Práve hustota medvedej populácie spôsobuje, že medvedica máva u nás bežne tri až štyri mláďatá, dokonca vlani mala jedna až päť. Predtým, v čase ruje, v období, keď medvedica mala ovuláciu, mala problém stretnúť medveďa – samca. Dnes, z titulu ich premnoženia, stretne v tomto čase aj desiatich,“ hovorí Blažej Možucha, riaditeľ Mestských lesov Banská Bystrica, s.r.o. O tom, ako sa máme správať pri strete s medveďom, sa už popísalo veľmi veľa. Žiaľ, väčšinou polopравdy. „Robiť sa mŕtvym, kryť si rukami krk, schúliť sa na zem, by zrejme veľmi nepomohlo. Medveď je totiž „zdochlinár“. V prvom rade zožerie

ou a potom ho hodil do kafilérie,“ poznamenal Blažej Možucha. Podľa jeho slov, máme najvyššie počty medved'ov na jednotku plochy na svete, dokonca viac ako v Rumunsku. „Pokiaľ sa medvedia populácia na Slovensku nezačne seriózne poľovne obhospodarováť, nebude pokoj. Medvede budú stále nebezpečnejšie. Budú robiť väčšie škody nielen na hospodárskych zvieratách, včelstvách, ale aj na ľudských obydliach, poľnohospodárskych kultúrach a ľudských životoch. A to len preto, že sú hladné, lebo ich je na naše malé územie príliš veľa,“ dodal riaditeľ mestských lesov.

Nová atrakcia

Na sociálnych sieťach sú šírené videá, ktoré znázorňujú nebezpečné správanie sa turistov v lese. Fotia si medved'ov a natáčajú videá. Atrakcia však nemusí mať vždy šťastný koniec. „Túžba po spoločnej fotografii či videonahrávky so šelmou, akou je aj medveď hnedý, sa môže vypomstiť. Apelujeme na návštevníkov lesov, aby nepodceňovali riziko stretu s medveďom, aby sa k nemu nikdy nepriblížili a pohybovali sa len po vyznačených chodníkoch. V prípade nečakaného stretnutia namiesto vyhotovenia fotografie či videa, je najlepšie vzdialiť sa opačným smerom, potichu a pokojne, pretože v prípade úteku by medveď mohol turistu pokladať za unikajúcu korisť,“ tvrdí Ministerstvo životného prostredia SR.

Medvedica s piatimi mláďatami v lokalite Harmančok vlani na jar

všetky zdochliny, ktoré nájde v lese, až potom sa rozhoduje, či niečo uloví, alebo pohľadá maliny či čierne. Tie však v našich lesoch pomaly miznú vzhľadom k zmenám v spôsobe obhospodarovania lesov, ale aj keby boli, ich dozrievanie a skrímenie medved'mi trvá maximálne dva týždne. Čo ostatné dni v roku pokiaľ sa zviera neuloží na zimný spánok? Hladný medveď je totiž zlý medveď. A to našim ochranárom vyhovuje. Z hladného medveďa sa stane synantropný jedinec, ktorý začne chodiť do kontajnerov a zásahový tím má hneď prácu. Usmrť ho injekciou ako starého 90 ročného dedka, ktorému už niet inej pomoci. Nehumánne, neetické, nehodné civilizovaného človeka 21. storočia. Človek bol odjakživa lovec. Lovil divé zvieratá pre svoje potreby od potravy až po oblečenie z kože zvierat. Nikdy nie ale preto, aby vyhladované divé zviera usmrtil injekci-

Správanie sa v lese

Medveď sa snaží ľuďom vyhnúť. Nie vždy si nás ale môže všimnúť. V lese a jeho blízkosti treba byť preto ostražitý. Pozorní by sme mali byť najmä pri pohybe v hustom poraste, na miestach s hojnosťou lesných plodov, pri zdochlinách, zlej viditeľnosti alebo počuteľnosti. Pri obmedzenej viditeľnosti pomôže pískanie, tieskanie či hlasnejší rozhovor, na základe ktorého má zviera možnosť zareagovať na blížiaceho sa človeka a vyhnúť sa mu. Riziko stretnutia s medveďom je menšie, keď sa pohybujeme v skupine po vyznačených chodníkoch a počas denného svetla. Každý závažný kontakt s touto šelmou či jej akékoľvek rizikové správanie treba nahlásiť Zásahovému tímu medveďa hnedého na tel. číslo: 0903 201 879.

M. Strelec

Jánske zvyky

Dvadsiaty štvrtý júnový deň patrí nositeľom mužského mena Ján, ktoré má hebrejský pôvod. Nositeľom tohto mena bol Ján Krstiteľ. Svätý Ján je patrón kožušníkov, remenárov a pastierov. U nás sa sviatok tohto svätca spája s jedným z najdôležitejších pohanských sviatkov – oslavou letného slnovratu.

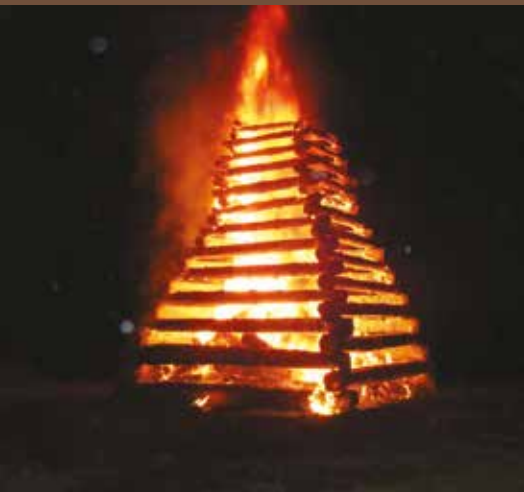

Foto: archiv MúJ BB

Noci okolo prvého letného dňa a najmä Ján-skej noci sa pripisujú dodnes silné magické schopnosti. V minulosti ľudia považovali toto obdobie za víťazstvo svetla nad tmou. Hlavným nástrojom osláv bol oheň a vaty, pomocou ktorých sa snažili privolať blahodarný dážď. Popol z takejto vaty rozsypaný po poli, mal zas ochrániť úrodu. Svätójánske ohne sa pálili v noci z 23. na 24. júna na vŕšku alebo stráni nad dedinou. Hrala hudba, tancovalo sa, spievalo a hrali sa hry. Mládenci vatru preskakovali. Verili totiž v očistnú silu ohňa a ochrannú moc pred chorobami a smrťou. No preskočiť vatru si vyžadovalo najmä veľkú dávku odvahy a šikovnosti. Uhlíky z nej si ľudia nosili aj domov, aby do domácnosti doniesli nový oheň s liečivými účinkami.

Svätójánske bylinky

V jednu z najčarovnejších nocí roka nemôžeme obísť ani magickú moc bylín. Dievčatá v tento deň vili vence z viacerých druhov liečivých bylín, ktoré si nazbierali v predvečer Jána. Kým venček nebol hotový, dievčena sa nesmela otočiť a ani slovo prehovoriť. Takto uvitý venček potom hádzali do koruny stromu. Ak sa zachytil na vetvičke, bolo to pre nich znamením, že do roka a do dňa ich čaká svadba. Pokiaľ sa nezachytil a dievčence ho opakovane hádzali, za každý pokus, kedy venček spadol, si zarátali ďalší jeden rok slobody. Z bylín si na Jána pripravovali aj nápoje lásky. Pri zbieraní liečivých bylín si však ľudia všimli aj zakvitnuté papradie alebo tiež svetielka, mihotajúce sa v tme. Tie im totiž mali ukázať miesto, kde sa v zemi ukrýva poklad. Ten mohol nájsť len statočný človek s čistým srdcom.

Magická noc

K ďalším zaujímavostiam patrí napríklad aj to, že i maslo, namútené na svätého Jána, má čarovnú moc. Ľudia tiež zvykli večer spúšťať smolou napustené kolesá dolu chotárom, aby sa očistili od všetkého zlého a škodlivého. Do kolomaže sa zvykli namočiť v dedine pozbierané staré metly, ktoré sa potom zapálili a vyhadzovali do rôznych smerov a následne ich chytali za ruky. Aj pastieri verili v čaro svätójánskej noci. Vybali najkrajšiu lúku, na ktorú svoje stádo až do svätého Jána nepustili. Priviedli ho tam až v tento deň. Postavili si tu kolibu zo smrekovej kôry a čečiny, vedľa najvyššieho stromu, ktorý potom ozdobili papierovými stuhami. Na salašoch sa na Jána robili veľké hostiny.

Svätójánske hrmavice a svetlušky

Naši predkovia verili aj na černokňažníka, ktorý bol pánom silných búrok a prietŕí mračen. Dokázal rozkazovať búrkam a bleskom, i ohňom, ktoré blesky zapálili. Tradovalo sa, že pil mlieko od čiernej kravy a jedol vajíčka od čiernej sliepky, ktoré si vypýtal od ich majiteľov. Ak mu ľudia vyhovel, poradil im, ako sa majú ochrániť pred ničivými búrkami. Na svätého Jána sa nesmelo nič sadiť, ani prať. V potoku sa však ľudia v tento deň radi okúpali. Hlavne deti sa naháňali za svätójánskymi muškami, ktoré, keď vraj chytili a nosili pri sebe, mali priniesť šťastie.

Kaplnky svätého Jána Nepomuckého

Vedeli ste, že až do začiatku 20. storočia sa nachádzala kaplnka tohto svätca v priestore pred Barbakánom? Neskôr ju rozobrali a premiestnili k Hronu až nakoniec bola úplne asanovaná. Aj vedľa budovy železničnej stanice – mesto, na druhom brehu Hrona, tesne pod Urpínom, stojí dodnes kaplnka zasvätená tomuto istému svätcovi. Ján Nepomucký bol český svätec, ktorý zahynul ako mučeník. Neskorobaroková kaplnka pri „malej stanici“ bola postavená v roku 1760. Stala sa vyhľadávaným pútnickým miestom. Má štvorcový pôdorys, vysoký vstupný portál uzatvorený rokokovou, bohato zdobenou kovanou mrežou. Vežičku zdobí trojramenný kríž. Vo vnútri bola umiestnená svätcova socha. Lavice, luster aj steny v kaplnke boli iluzívnou rokokovou výmalbou od Antona Schmidta. Kaplnka sv. Jána Nepomuckého je jedinou barokovou sakrálnou stavbou v Ban-

skej Bystrici vo svojej pôvodnej podobe. Nebola totiž neskôr stavebne upravovaná. Najskôr stála samostatne. Okolo nej bolo nízke kované oploenie. Po vybudovaní železničnej trate, budova stanice stála najprv oproti na druhej strane. Počas prvej Československej republiky mala názov „Stanica svätého Jána“. Neskôr, v 40. rokoch 20. storočia, zvýšili násyp trate a nová budova stanice vznikla tesne vedľa kaplnky, ktorá sa dostala pod úroveň terénu.

Kachlice s vyobrazením svätcov

Svätý Ján patril k najobľúbenejším učeníkom Ježiša Krista a bol svedkom mnohých zázrakov. On bol ten, kto pokrstil samotného Ježiša. Svätý Ján je evanjelista – evanjelium napísal na sklonku svojho života. Zobrazovaný je s gloriolou na hlave a dlhými kučeravými vlasmi, siahajúcimi po pleciah. V pravej ruke drží preloženú šatku, v ľavej ruke zasa kalich, z ktorého vychádza had. Podľa legendy vypil jed, ktorý mu podal veľkňaz Aristodémom, ale jed ho neotrúvil. V Banskej Bystrici sa zachovali neglazované kachlice s vyobrazením svätého Jána. Pochádzajú z Bothárovho domu na Dolnej ulici č. 35. Pozrieť si ich môžete v expozícii Stredoslovenského múzea v Matejovom dome.

Foto: Stredoslovenské múzeum

Kachlica sv. Jána

O pár dní, 29. júna budú sláviť meniny aj menovci ďalších svätcov – Petra a Pavla. Z Banskobystrickej kachliarskej dielne pochádzajú aj kachlice s ich stvárnením z konca 15. storočia. Najviac kachlíc s vyobrazením sv. Petra a Pavla sa našlo na Dolnej ulici č. 35 v roku 1894, ale nájdené boli i pri archeologickom výskume Radnice na Námestí SNP. Aj originály týchto kachlíc si môžete pozrieť v expozícii Stredoslovenského múzea v Matejovom dome.

Turistické informačné centrum

Futsalisti dosiahli historický úspech

V aktuálnej sezóne 1. slovenskej futsalovej ligy vylepšili svoje minuloročné maximum, ktorým bolo 3. miesto. Po finálovej prehre so suverénnym tímom tejto sezóny Mímel Lučenec v pomere 3:0, obsadili konečné druhé miesto. Na ceste do finále si poradili v pomere 2:0 so svojím štvrtfinálovým súperom FTVŠ Bratislava a v semi-

Foto: FB MIBA Banská Bystrica

nále zdolali rovnakým pomerom tím Podpor Pohyb Košice. V samotnom finále však už nestačili na spomínaný Lučenec, ktorý obhájil titul z minulej sezóny, a zavšlil tak majstrovský hetrik. Futsalom MIBA Banská Bystrica gratulujeme.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Kadeti ŠVK Tatran sú majstri Slovenska

V bratislavskom Dome športu sa v posledný májový víkend uskutočnil finálový turnaj Majstrovstiev Slovenska kadetov vo volejbale, kde mali zastúpenie aj volejbalisti ŠVK Tatran Banská Bystrica. Vo svojej skupine zvíťazili vo všetkých zápasoch a do vyraďovacích bojov postúpili z prvého miesta. V semifinále si v dramatickom súboji poradili so Svidníkom 3:2. Vo finále sa stretli s volejbalistami zo Starej

Foto: FB ŠVK Tatran Banská Bystrica

Ľubovne a po víťazstve 3:1 sa tešili z historického úspechu, zisku titulu majstra Slovenska vo volejbale kadetov. O ďalší úspech sa postarali aj mladší žiaci ŠVK Tatran, ktorí vo svojej kategórii na Majstrovstvách Slovenska obsadili 3. miesto. Naším mladým volejbalistom gratulujeme a prajeme veľa ďalších úspechov.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Parkour Meeting Banská Bystrica

Foto: T. Žiško

Mesto pod Urpínom už po desiatykrát rozoskáču parkuristi. Tešiť sa môžete na atraktívnych hostí aj novinky na tréningovanie. Po dvojročnej prestávke spôsobenej koronakrízou sa 10. ročník tohto

podujatia opäť uskutoční, a je sa na čo tešiť. Akcia odštartuje hneď na začiatku prázdnin od 2. do 5. júla 2022. Rovnako, ako naposledy, aj tentokrát sa jej hlavná časť bude odohrávať v priestoroch haly Strednej športovej školy a v Parku pod Pamätníkom SNP. Športovú halu organizátori zaplnia prekážkami najrôznejších tvarov a využitia. Chýbať nebudú klasické švédske debny, žinenky, steny

z paliet či mäkké dopadiská. Novinkami budú hneď dve unikátne konštrukcie z hrádz – Flowparks, veľká trampolína či nafukovacia akrobatická žinenka – airtrack. Lákadlom budú aj hostia z Chorvátska. Pôjde o skúsených parkouristov Mirka „Plod“ Svrabica a Andriju „Ronaldhina“ Vajdu.

D. Lupták

Medzinárodný deň detí sa niesol v olympijskom duchu

Fotografie: V. Veverka

Malé Banskobystričanky a malí Banskobystričania, ale aj ostatní detskí návštevníci mesta pod Urpínom oslávili 1. júna 2022 svoj sviatok. V spolupráci s Európskym olympijským festivalom mládeže, n. o., Slovenským olympijským športovým výborom a Európskym olympijským výborom sme pre nich v Parku pod Pamätníkom SNP pripravili kultúrno-sportový festival – Olympijský deň detí. Z podujatia pripájame niekoľko pekných fotografií.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Hľadáme domov

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Koky **Vek:** 3/2020
Pohlavie: sučka
Váha: 15 kg **Výška:** 49 cm
Povaha: Koky je sučka, ktorá doteraz nemala práve najlepší život, a aj keď chce ľuďom veľmi veriť, stále je opatrná. Veľa vecí sa musí naučiť, ako napríklad venčenie na vôdke. Z nepoznaného má strach. Veríme, že všetko zvládne a naučí sa, keď bude mať pri sebe človeka, ktorý ju povedie. Je to úžasná spoločníčka. Zo života sa chce tešiť, no na to potrebuje rodinu, ktorá ju prijme a bude sa o ňu s láskou starať. *Informácie nielen o tejto sučke získate na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo priamo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 960 01 Zvolen. Víťaná je aj dočasná opatera o psíkov. Všetky podstatné informácie sú dostupné na webovej stránke www.kszv.sk.*

Uzávierka júlového čísla

Termín: 1. júl 2022 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať. Kontaktujte nás preto v dostatočnom predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Miroslav Strelec, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, tel.: 048/4330 107.

Verejné vyhlášky (VV) Stavebného úradu

OVZ-SU 112963/7831/2022/HOM

VV: Rozhodnutie

Stavebník: BBX, s. r. o., Kpt. Jaroša, 974 11 BB; Stavba: „Optická sieť BBX 2021_BB“, situovaná v katastrálnych územiach: Sásová, Kostiviarska, BB, Radvaň a Podlavice; *Vyvesené: 30.05.2022*

OVZ-SÚ 113824/2484/2022/Boj

VV: Rozhodnutie

Stavebník: Stredoslovenská distribučná, a. s., Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 ZA; Stavba: „10840 – BB – Jegorovova cesta – rekonštrukcia 607:ts003“, líniová stavba v k. ú. BB; *Vyvesené: 30.05.2022*

OVZ-SU 115553/19106/2022/MM

VV: Stavebné povolenie

Stavebník: Židovská náboženská obec BB, Janka Kráľa 6, BB; Stavba: „Pamätník holokaustu a rasového násilnia v BB“, navrhnutý na pozemku parc. č. KN – C 3253/2 v k. ú. BB; *Vyvesené: 30.05.2022*

OVZ-SU 113957/5169/2022/KUN

VV: Rozhodnutie

Stavebník: R-STAV SK, s. r. o., M. R. Štefánika 59, 962 12 DT; Stavba: „Reštaurácia PI-KART – Prestavba“, existujúci objekt so s. č. 6162, postavený na parc. KN – C č. 2495/31 v k. ú. Sásová; *Vyvesené: 30.05.2022*

OVZ-SU 116284/22275/2022/NEU

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania

Stavebník: Erik Ilko, Záhradná 1254/10, 034 10 RK a Michala Mrnková, ul. 1. mája 641 981 01 Hnúšťa; Stavba: „Stavebné úpravy bytu, na ulici Nám. L. Štúra 5923/23“, v byte č. 21, na 7. posch. domu so súp. č. 5953, na pozemku parc. KN – C č. 3370/1 v k. ú. Radvaň; *Vyvesené: 30.05.2022*

OVZ-SU 114917/22053/2022/Boj

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania

Stavebník: Stredoslovenská distribučná, a. s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 ZA; Stavba: „9253 – BB – Rudlovská cesta – Rekonštrukcia NN siete – II. etapa“ na pozemkoch: líniová stavba v k. ú. BB, na Rudlovej ceste od Židovského cintorína po Ulicu Profesora Sáru po objekt AURIS, a. s., a začiatok ulice Horné Záhrady v BB; *Vyvesené: 27.05.2022*

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 01.06.2022

Thurzov dom odkryje tajomstvá

Do budovy Stredoslovenského múzea sa po rokoch komplexných rekonštrukcií vracia nová stála expozícia Tranzithistory, na ktorej sa pracovalo od leta 2019. Priestory Thurzovho domu dostali vďaka novému osvetleniu, ozvučeniu či novým interaktívnym prvkom nový život. Texty ukryté v dotykových multi-médiách prehĺbia poznanie návštevníka a potvoria dvere k ďalšiemu bádaniu. Prostredníctvom digitálnych obrazoviek, archívnych záberov a kreatívnemu spracovaniu témy, bude rozpovedaný príbeh najkrajšieho domu na námestí v Banskej Bystrici. Autormi scenára novej stálej expozície sú kurátori Stredoslovenského múzea. Viac ako dvetisíc zbierkových predmetov, dobových dokumentov, interaktívnych hračiek a moderných vizuálnych prvkov sa stane súčasťou cesty – tranzitu histórie. Exponované artefakty z fondov a depozitárov predstavujú minulosť aj súčasnosť mesta, regiónu a Banskobystrického kraja. Slávnostné otvorenie novej stálej expozície bude 25. júna 2022 o 13:00 hod.

D. Kurtíková

Sút'až

V májovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o jednu z knižných publikácií. Stačilo nám do redakcie napísať aspoň štyri názvy inváznych rastlín, s ktorými sa môžete stretnúť v okolí nášho mesta. Vymenované a zobrazené sú v RN č. 5 na strane 11. Všetkým, ktorí sa do súťaže zapojili ďakujeme. Výherkyňou sa stáva pani Styková. Gratulujeme, a výhru posielame poštou. V súťaži o knižnú publikáciu pokračujeme aj v najnovšom vydaní našich novín. Vymenujte aspoň tri ulice, na ktorých boli umiestnené bezbariérové prvky pre nevidiacich a slabozrakých. Odpovede nám môžete poslať do 1. júla 2022 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Oznam

SPOEACH, o. z. ponúka bezplatné poradenstvo v oblasti problematiky Alzheimerovej choroby. Zároveň pozýva na stretnutie podpornej Skupiny Príbuzných a Opatrovateľov Ľudí s Alzheimerovou Chorobou, ktoré sa uskutoční v stredu 22. júna 2022 o 16:00 hod. v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II. na Kapitulskej ulici 21. Spoločne sa budeme venovať téme – Ako porozumieť a zvládať správanie osoby s demenciou.

L. Golianová, SPOEACH, o. z.

01. - 10.07. PIA – NED gallery lazovná 1, lazovná 1 záhrada výstava ivety bencovej	01. - 18.07. PIA – PON foyer radnice, námestie snp 1 peter sagan - objektívom tomasa školníka výstava fotografií	01. - 31.07. PIA – NED štátna vedecká knižnica - lhm, lazovná 9 príbeh predmetu predmet mesiaca jána murgaša	01. - 31.07. PIA – NED bethlenov dom - ssg, dolná 8 sneh, kameň, hviezda, strom výstava	02.07. SOBOTA 19.30 hod., hogo fogo jazz & art club, námestie štefana moysesu 7 dorota nvotová a transport koncert známej speváčky a skladateľky
02. - 05.07. SOB – UTO park pod pamätníkom snp, športová hala sšš parkour meeting banská bystrica 10. ročník medzinárodného stretnutia parkouristov	03.07. NEDEĽA 17.00 hod., divadelná kaviareň emily, bernoláková 8 sídľiskový večerníček divadlo žihadlo: dlhý, široký a bystrokraký	04.07. PONDELOK 18.00 hod., nádvorie radnice, námestie snp 1 letné večery pondelkové neformálne diskusie na rôzne témy so skvelými hosťami a príjemnou hudbou	05.07. UTOROK 17.30 hod., park pod pamätníkom snp mai ram yoga opakuje sa: 12.07., 19.07. a 26.07. o 17.30 hod.	06.07. STREDA 18.00 hod., mestský park letná joga v mestskom parku opakuje sa: 13.07., 20.07. a 27.07. o 18.00 hod.
06.07. STREDA 19.30 hod., hogo fogo jazz & art club, námestie štefana moysesu 7 apro – talk show bez cenzúry ján snopko vyspovedá hostí: karin haydu a rastu piška	07.07. ŠTVRTOK 17.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 letný slovomfest multizáhrnrové hudobno-slovné podujatie s literatúrou, hudbou, výtvarným umením a rozhovormi o slove	08.07. PIATOK 19.00 hod., evanjelický kostol, lazovná 42 vivat vox organi 2022 otvárací koncert jubilejného 10. ročníka festivalu	09.07. SOBOTA 15.00 hod., thurzov dom - ssm, námestie snp 4 športuj s históriou podujatie pre rodiny s deťmi opakuje sa: 09.07. o 16.30 hod.	09.07. SOBOTA 17.00 hod., mestský park príšiel cirkus divadelná púť v mestskom parku
12.07. UTOROK 15.00 hod., štátna vedecká knižnica, lazovná 9 vojna, ktorá zmenila rondo čítanie z knihy ukrajinských autorov	14.07. ŠTVRTOK 17.00 hod., radnica - ciklerova sieň, námestie snp 1 ars poetica neosoliensis autorské čítanie poézie	14.07. ŠTVRTOK 19.00 hod., stredoslovenské osvetové stredisko, dolná 35 divadelný štvrtok - kam sme sa to dostali komédia divadla odtiaľ - potiaľ z veľkého krtiša	15.07. PIATOK 19.00 hod., stredoslovenské osvetové stredisko, dolná 35 deň s tradíciou program folklórnych súborov a skupín	16.07. SOBOTA 8.30 hod., obec kordíky kordický extrém 10. ročník trailového behu kremnickými vrchmi
17.07. NEDEĽA 17.00 hod., detské ihrisko podlavice sídľiskový večerníček potulné divadlo j+t: (ne)boj sa!	20.07. STREDA 19.00 hod., stredoslovenské osvetové stredisko, dolná 35 džipsis & gádzos koncert v štýle jazz manouche	21.07. ŠTVRTOK 16.00 hod., tihányovský kaštieľ - ssm, radvanská 27 workshop ku výstave farby prírody výroba voskoviek z prírodných materiálov	22.07. PIATOK 20.00 hod., amfiteáter, cesta na amfiteáter sl'uk hudobno-tanečný program	23.07. SOBOTA obec kyncelová fiziol'nový deň súťaž vo varení fazule o pohár starostky obce
24. - 30.07. NED – SOB banská bystrica eyof 2022 európsky olympijský festival mládeže, najväčšie multišportové podujatie na slovensku	26.07. UTOROK 15.00 hod., matejov dom - ssm, námestie štefana moysesu 20 prázdniny v múzeu podujatie pre rodiny s deťmi	28.07. ŠTVRTOK 18.30 hod., amfiteáter, cesta na amfiteáter folklór vo fraku galakonzert	30.07. SOBOTA 14.00 hod., futbalové ihrisko stará sásová, na zábave 3 deň sásovskej uhorky 11. ročník kultúrno-spoločenského podujatia	30.07. SOBOTA 15.00 hod., futbalové ihrisko stará sásová, na zábave 3 sídľiskový večerníček harry teater: medené mesto a sásová

zmena programu vyhradená!